Polityka rozwoju. To też nas, samorządowców dotyczy

Kategoria: Felietony
Opublikowano: środa, 13, czerwiec 2012 08:30
Jarosław Komża
Odsłony: 2198

Nowelizacja ustawy o polityce rozwoju została jakiś czas temu wstrzymana ze względu na toczące się negocjacje warunków nowej unijnej polityki spójności 2014-2020. W międzyczasie rząd przyjął strategiczne dokumenty nadające zupełnie nowy ton zarządzaniu rozwojem kraju, w tym samorządów. Zatem jest szansa, by nowelizacja ustawy o zasadach prowadzenia polityki rozwoju była przemyślana i pełna. Pierwszy krok został zrobiony, są już najważniejsze dokumenty strategiczne, a także uwagi z konultacji tzw. zielonej księgi metropolii. Teraz czas na zaproponowanie odpowiednich zmian w systemie prawnym. Kompleksowo ujmujących cały temat oraz... na tyle precyzyjnych jak to konieczne i na tyle ogólnych jak to możliwe.

Dlaczego nas, samorządowców, powinno to interesować?

Tematyka polityki rozwoju i planowania strategicznego wydaje się samorządowcom – praktykom, borykającym się na co dzień z rozwiązywaniem konkretnych problemów – mocno abstrakcyjna. Aby pokazać, że ta „abstrakcja" może dotknąć nas już wkrótce bardzo konkretnie, zacytujmy choćby jeden zapis – np. ze świeżo opublikowanego dokumentu "Założenia Krajowej Polityki Miejskiej", który pozornie tylko dotyczy jedynie miast.

str. 23: *Dla zwiększenia jakości działań wobec obszarów miejskich oraz jako niezbędny warunek otrzymywania środków finansowych w ramach kontraktów terytorialnych i systemu polityki spójności niezbędne jest wprowadzenie obowiązku przygotowania strategii rozwoju zintegrowanej ze studium uwarunkowań i kierunków zagospodarowania przestrzennego oraz planami miejscowymi dla miast i miejskich obszarów funkcjonalnych. W szczególności funkcjonalne obszary miejskie, ubiegające się o otrzymanie środków finansowych z UE, będą zobligowane do przedstawiania strategii obejmujących jednostki administracyjne wchodzące w skład obszaru funkcjonalnego. W Ustawie o zasadach prowadzenia polityki rozwoju zostanie określony tryb i procedura przygotowywania tych dokumentów.*

Widać z powyższego, że sprawa dotyczy nas bezpośrednio i podobnie jak np. nowe wskaźniki zadłużenia wpływać będzie już wkrótce na naszą samorządową rzeczywistość w najbardziej wymiernym aspekcie, czyli finansowym, ponieważ dotyczy możliwości dostępu do nowych funduszy strukturalnych.

Co należy uporządkować?

Z punktu widzenia samorządów kluczowa jest kwestia zarządzania obszarami funkcjonalnymi, którym nadano wysoką rangę, jako punktom odniesienia dla skoordynowanych polityk publicznych. Ich definicję i typologie zawiera Koncepcja Przestrzennego Zagospodarowania Kraju. Pisaliśmy już Państwu o tym obszernie. Powyżej cytowany fragment zawiera zapowiedź wprowadzenia do ustawy o polityce rozwoju zapisów dotyczących konkretnych czynności wynikających z nowych zasad. Jeżeli sferę instytucjonalizacji zarządzania miejskimi obszarami funkcjonalnymi należy kodyfikować, to przede wszystkim należy uregulować relacje jst w aglomeracjach, a nie od razu w metropoliach (vide: ustawa o metropolitalna). Metropolie są tylko, albo aż, specyficznym przypadkiem aglomeracji. Nie każda aglomeracja jest metropolią, ale z pewnością każda metropolia jest aglomeracją. Należy tu wykorzystać także uwagi, które napłynęły do MAC do tzw. zielonej księgi metropolii. Należy zastanowić się w jaki sposób ująć konieczne zmiany i czy „tylko" w ustawie o polityce rozwoju, co byłoby najlepsze, czy potrzeba „aż" ustawy o metropoliach, a może „tylko" ustawy o zarzadzaniu w aglomeracjach. A oprócz tego może potrzeba jeszcze zmian w ustawie o planowaniu i zagospodarowaniu przestrzennym oraz w ustawach o samorządzie gminnym, powiatowym i wojewódzkim?

Phoca PDF

Tymczasem do konsultacji społecznych (termin do 25.06), w tym na najbliższe posiedzenie zespołu ds. m.in. rozwoju lokalnego i polityki regionalnej KWRiST, trafił do zaopiniowania projekt zmian w ustawie o zasadach prowadzeniu polityki rozwoju. Proponowane zmiany nie wynikają z nowego „otwarcia" merytorycznego, o którym we wstępie, czyli terytorialnego integrowania działań różnych podmiotów publicznych. Proponowane zmiany implikowane są przez wyrok TK i dotyczą lepszego uregulowania środków odwoławczych dla beneficjentów funduszy w systemie rozliczania z instytucjami zarządzającymi programami operacyjnymi. Czekamy zatem na projekt zasadniczych zmian do dyskusji.

Po kolei i kompleksowo

Najpierw należy zdecydować jakie kwestie z nowego paradygmatu rozwoju należy wprowadzić do prawa. Bowiem podejście koordynacji polityk publicznych wobec terytorium i model zarządzania wielopoziomowego implikuje więcej poważnych zmian w zarządzaniu publicznym, niż tylko sama kwestia zarzadzania aglomeracjami. Przy czym, by nowe przepisy nie paraliżowały i nie wiązały nikomu rąk, powinny być na tyle precyzyjne, jak to konieczne, ale na tyle uniwersalne, jak to tylko możliwe. Dopiero na końcu należy zdecydować w jakich ustawach te zapisy powinny się znajdować.

Jaki jest harmonogram?

Plan wdrażania nowych rozwiązań zawiera Krajowa Strategia Rozwoju Regionalnego. Harmonogram działań z pewnością wymaga już aktualizacji, jednak zadania pozostają. Pokazują nam one skale zaplanowanych zmian. M.in.:

- wypracowanie zmian kompetencyjnych jst „służących zwiększenie efektywności realizacji zadań dotyczących rozwoju regionalnego na poziomie regionalnym i lokalnym" i przedłożenie propozycji zestawu zmian legislacyjnych – przewidziane zostało do realizacji na III kw. br.;
- opracowanie minimalnych standardów usług publicznych: edukacyjnych, medycznych, komunikacyjnych, komunalnych z ochrona środowiska, kulturalnych – przewidziano na III kw. br, a następnie opracowanie dokumentów wdrożeniowych z tymi standardami – do końca 2012 r.;
- dostosowanie systemu finansowania jst do zadań wynikających z realizacji polityki rozwoju w regionie (m.in. podniesienie udziału jst w PIT i CIT oraz VAT, także zwiększenie funduszy na zadania zlecone) - przewidziano do opracowania do końca III kw. br., z początkiem obowiązywania od I kw. 2014;
- przygotowanie procesu zmian modelu podziału resortowych funduszy - z sektorowego na terytorialny oraz dostosowanie do nowego modelu sposobu planowania i realizacji budżetu państwa - to bardzo ważny, niezbywalny wręcz aspekt, by nowy model rzeczywiście mógł być wdrożony działał; cześć z tego zadania miała być skończona w 2011 r. z zaproponowaniem zmian legislacyjnych w II kw. br., druga część (dotycząca budżetu państwa) do końca 2013 r.

Oczekujemy od strony rządowej, to jest od koordynującego te prace ministerstwa rozwoju regionalnego, przedstawienia informacji na jakim aktualnie etapie znajduje się wdrażanie powyższych zadań.

Jarosław Komża

Phoca PDF